

BIULETYN

NR 5

INSTYTUTU UKRAINISTYKI
UNIwersytetu warszawskiego

STYCZEŃ • LUTY • MARZEC 2026

Biuletyn Instytutu Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego 5/2026

Drodzy Czytelnicy,

oddajemy w Państwa ręce piąty numer Biuletynu Instytutu Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego, obejmujący miesiące od stycznia do marca. Początek roku to czas szczególny, sprzyja zarówno podsumowaniom, jak i wyznaczaniu nowych kierunków działań naukowych oraz dydaktycznych.

W bieżącym wydaniu prezentujemy przegląd najważniejszych wydarzeń, inicjatyw i osiągnięć naszej społeczności akademickiej w pierwszym kwartale roku. Szczególne miejsce poświęcamy aktywności studentów, którzy współtworzą życie Instytutu, organizując wydarzenia, uczestnicząc w projektach badawczych, inicjując przedsięwzięcia kulturalne i społeczne, a także działając w przestrzeni międzynarodowej. Ich zaangażowanie i kreatywność stanowią ważny filar rozwoju ukrainistyki oraz budowania wspólnoty akademickiej.

W numerze znajdą Państwo również informacje o konferencjach, publikacjach oraz projektach realizowanych we współpracy z partnerami krajowymi i zagranicznymi.

Mamy nadzieję, że Biuletyn pozostanie dla Państwa cennym źródłem wiedzy o działalności Instytutu, a zarazem przestrzenią dokumentującą jego dynamiczny rozwój.

Życzymy inspirującej lektury.

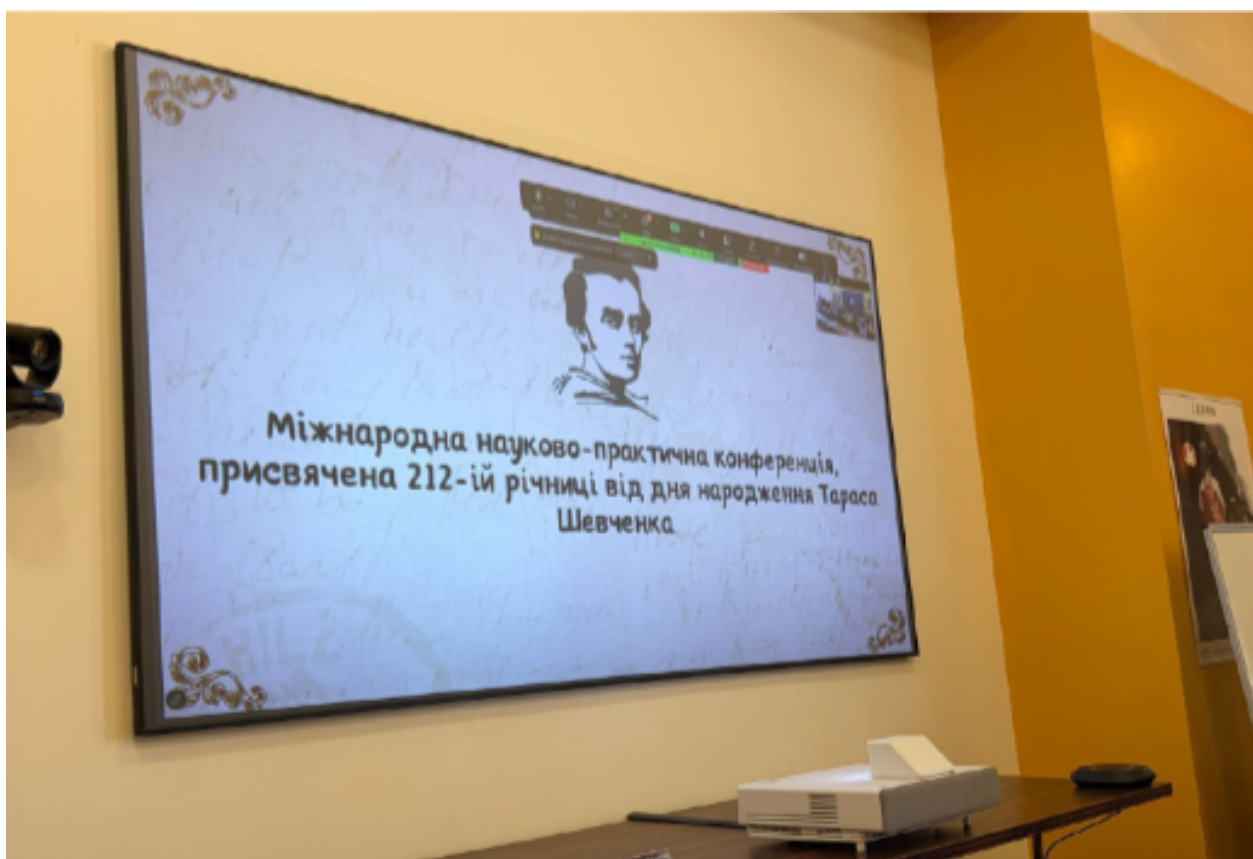
Zespół Redakcyjny
Renata Botwina i Michał Szymko

I. AKTUALNOŚCI

1. ORGANIZACJA KONFERENCJI

20 stycznia 2026 roku odbyła się III Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Spotkania onomastyczne. Badania onomastyki pogranicza polsko-ukraińskiego”. Organizatorkami wydarzenia były prof. Irena Mytnik oraz dr Oksana Przybysz z Instytutu Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Współorganizatorami byli: prof. Svitlana Pakhomova z Instytutu Ukrainistyki Uniwersytetu w Preszowie, a także prof. Natalia Kołesnyk z Katedry Historii i Kultury Języka Ukraińskiego oraz dr hab. Yaroslav Redkva, dziekan Wydziału Filologicznego Czerniowieckiego Uniwersytetu Narodowego im. Jurija Fedkowycza. Konferencja stanowiła ważną platformę wymiany myśli naukowej, koncentrując się na badaniach nad onomastyką pogranicza polsko-ukraińskiego oraz integrując środowiska badawcze z różnych ośrodków akademickich.

11 marca 2026 roku Instytut Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego współorganizował Międzynarodową Konferencję Naukową poświęconą twórczości Tarasa Szewczenki, która odbyła się na Kijowskim Narodowym Uniwersytecie im. Tarasa Szewczenki. Wydarzenie zgromadziło badaczy z Europy, Stanów Zjednoczonych, Kanady oraz Izraela. Podczas uroczystego otwarcia głos zabrała dr Katarzyna Jakubowska-Krawczyk, podkreślając znaczenie badań ukrainistycznych w międzynarodowym obiegu naukowym, a także ich istotną rolę w refleksji nad tożsamością, kulturą i państwowością Ukrainy.

W dniach **16–17 marca 2026** roku w Instytucie Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego odbyła się II Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Praktyczna pt. „Język ukraiński jako obcy w Polsce”. Współorganizatorami wydarzenia były: Instytut Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego, Instytut Sławiastyki Polskiej Akademii Nauk oraz XV Liceum Ogólnokształcące we Wrocławiu. Swoją obecnością zaszczylicili uczestników konferencji Ambasador Ukrainy w Rzeczypospolitej Polskiej Wasyl Bodnar oraz podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. Andrzej Szeptycki. Podczas obrad podejmowano dyskusję nad aktualnymi wyzwaniami związanymi z nauczaniem i uczeniem się języka ukraińskiego w Europie, ze szczególnym uwzględnieniem Polski. Poruszono między innymi kwestie możliwości nauczania języka ukraińskiego w polskich szkołach oraz przystępowania do egzaminu maturalnego przez uczniów z doświadczeniem migracyjnym. W konferencji wzięli udział badacze, językoznawcy i literaturoznawcy, reprezentujący ośrodki ukrainistyczne w Polsce i w Ukrainie. Wygłoszone referaty dotyczyły między innymi przemian języka w warunkach wojny, nowoczesnych metod dydaktycznych oraz motywacji studentów do nauki języka ukraińskiego. Wśród prelegentów znaleźli się: dr hab. Iryna Kononenko, dr hab. Switłana Romaniuk, dr hab. Marta Zambrzycka, dr Katarzyna Jakubowska-Krawczyk, dr Larysa Kolibaba oraz mgr Marta Saniewska. Sekretarzem komitetu organizacji była dr Natalia Zaiika.

2. UDZIAŁ W KONFERENCJACH, WYKŁADACH GOŚCINNYCH, WIZYTACH STUDYJNYCH

W dniach **14–20 stycznia 2026** roku dr hab. Switłana Romaniuk, przebywała z wizytą w ramach programu Erasmus+ na Uniwersytecie Ludwika i Maksymiliana w Monachium w Niemczech. Podczas pobytu na Wydziale Sławistyki uczelni wygłosiła między innymi wykład otwarty pt. „I Said It in Ukrainian: Linguistic-Discursive Strategies in President Zelenskyy’s URC2024 Speech”, skierowany do studentów, wykładowców oraz zaproszonych gości.

20 stycznia 2026 roku prof. Irena Mytnik wygłosiła referat pt. „Imiennictwo wiernych rzymskokatolickiej diecezji łuckiej w drugiej połowie XVIII i w XIX wieku — źródła i perspektywa badawcza” podczas III Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Spotkania onomastyczne. Badania onomastyki pogranicza polsko-ukraińskiego”. Konferencja była współorganizowana przez Instytut Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego, Instytut Ukrainistyki Uniwersytetu Preszowskiego oraz Katedrę Historii i Kultury Języka Ukraińskiego Czerniowieckiego Uniwersytetu Narodowego im. Jurija Fedkowycza.

10 lutego 2026 roku dr Katarzyna Jakubowska-Krawczyk wzięła udział w wydarzeniu naukowym „BrainMatch Day: Neurodiversity in Literature, Language and Beyond”, zorganizowanym przez Leuven Interdisciplinary Language Institute. Spotkanie poświęcone było interdyscyplinarnemu ujęciu neuroróżnorodności, łączącemu perspektywy literaturoznawcze, językoznawcze, biomedyczne oraz pedagogiczne. W centrum uwagi znalazły się zagadnienia związane z autyzmem, rozwojem języka, a także reprezentacją i przekładem doświadczeń osób neuroróżnorodnych w literaturze.

W dniach **26–27 lutego 2026** roku dr hab. Switłana Romaniuk, wzięła udział w międzynarodowej konferencji „International Multilingual Conference: Developing Multilingualism and Fostering Reflective Skills”, która odbyła się na Uniwersytecie w Innsbrucku w Austrii. Wspólnie z dr hab. Magdaleną Olpińską-Szkiełko przedstawiła wyniki badań dotyczących wielojęzyczności ukraińskich dzieci z doświadczeniem uchodźczym.

3 marca 2026 roku dr Daria Semenova wygłosiła referat pt. „Kształtowanie lektur młodzieży: programy nauczania literatury, zmieniające się kanony oraz pamięć kulturowa w postsowieckiej Ukrainie” („Guiding Adolescent Reading: Literary Curricula, Evolving Canons, and Cultural Memory in Post-Soviet Ukraine”). Wystąpienie odbyło się w ramach seminarium „Institutionalization and Patrimonialization of Children’s Literature in Ukraine and Russia”, realizowanego w cyklu „Critical Heritage Studies in the Post-Socialist Space”, organizowanego przez Uniwersytet Sorboński i francuskie Krajowe Centrum Badań Naukowych oraz Uniwersytet w Bielefeldzie.

10 marca 2026 roku dr Michał Szymko wygłosił wykład gościnny na Uniwersytecie w Nowym Sadzie w Serbii pt. „Współczesna sztuka ukraińska wobec wojny: między świadectwem a oporem”.

16 marca 2026 dr hab. Switłana Romaniuk oraz dr Larysa Kolibaba wzięły udział w II Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Praktycznej *Język ukraiński jako obcy w Polsce* w Warszawie, gdzie wygłosiły referat pt. *Podręcznik «Ukraiński w biznesie» w kursie nauczania języka ukraińskiego jako obcego w Polsce*. Następnie, w dniach 16–18 marca 2026 roku, dr hab. Switłana Romaniuk uczestniczyła w konferencji *IMISCOE Spring Conference 2026*, która odbyła się na Uniwersytecie w Liège. Podczas wydarzenia była współautorką dwóch referatów: *Between Home and the World: The Role of Migrants in Organizing Anti-War Protests* (wspólnie z Age Lewczuk) oraz *Between Languages and Borders: Ukrainian Refugee Children's Multilingual Worlds in Visual Narratives* (we współautorstwie z Magdaleną Olpińską i Zoią Adamią). Ponadto pełniła funkcję moderatorki panelu *Immigration Rhetorics in Comparative Perspective*.

3. WYKŁADY W IU

W dniach **23–27 marca 2026** roku dr Lesja Petrovska z Uniwersytetu w Zagrzebiu odwiedziła Instytut Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego w ramach programu Erasmus+. 24 marca wygłosiła referat pt. „Ukraińska społeczność w Chorwacji: aspekty historyczne i obecny stan”, w którym przedstawiła zarówno historyczne uwarunkowania obecności Ukraińców w Chorwacji, jak i aktualny obraz ich życia społecznego, kulturalnego oraz edukacyjnego. Wystąpienie dr Petrovskiej pozwoliło studentom lepiej zrozumieć, w jaki sposób przeszłość kształtuje współczesne doświadczenia ukraińskiej diaspory, a także jakie wyzwania i możliwości stoją dziś przed społecznością.

4. PREZENTACJA KSIĄŻEK

24 stycznia 2026 roku dr Katarzyna Jakubowska-Krawczyk wystąpiła podczas prezentacji artbooka „Błogosławieństwo”, która odbyła się na Katolickim Uniwersytecie we Lwowie. Publikacja ukazuje współczesną polską i ukraińską sztukę sakralną w szerokim kontekście kulturowym i społecznym. Wydarzenie podkreśliło znaczenie tego obszaru twórczości jako zjawiska wymagającego pogłębionej refleksji, wiedzy oraz filozoficznego namysłu.

25 stycznia 2026 roku, w ramach III Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Spotkania onomastyczne. Badania onomastyki pogranicza polsko-ukraińskiego”, współorganizowanej przez Instytut Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego, Instytut Ukrainistyki Uniwersytetu Preszowskiego oraz Katedrę Historii i Kultury Języka Ukraińskiego Czerniowieckiego Uniwersytetu Narodowego im. Jurija Fedkowycza, odbyły się prezentacje prac onomastycznych opublikowanych w ciągu ostatnich dwóch lat. Podczas wydarzenia zaprezentowano najnowsze publikacje z zakresu onomastyki. Prof. Irena Mytnik z Instytutu Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego oraz prof. Switłana Pakhomowa z Instytutu Ukrainistyki Uniwersytetu Preszowskiego przedstawiły swoją monografię pt. Антропонімікон українського привілейованого прошарку X–XVIII ст., Warszawa–Siedlce: WN IKRiBL 2024, ss. 320. Ponadto prof. Irena Mytnik zaprezentowała monografię zbiorową pt. Onim w paradygmatach językoznawczych // Онім у мовознавчих парадигмах, t. 1, pod jej redakcją, Warszawa–Siedlce: WN IKRiBL 2024, ss. 255, stanowiącą pokłosie II Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Spotkania onomastyczne. Badania onomastyki pogranicza polsko-ukraińskiego”. Zaprezentowano także pracę wybitnego polskiego onomasty Marcina Kojdera pt. Słownik etymologiczno-motywacyjny ukraińskich nazwisk historycznych wschodniej Lubelszczyzny, Lublin: Wydawnictwo UMCS 2024, ss. 178.

27 lutego 2026 roku w Łucku, w siedzibie najstarszej polskiej organizacji w obwodzie wołyńskim – Stowarzyszenia Kultury Polskiej na Wołyniu im. Ewy Felińskiej, odbyła się prezentacja publikacji *Twórczość Łesi Ukrainki: narodowo-kulturowe kody i tradycja europejska* (red. K. Jakubowska-Krawczyk, V. Jaruczyk, O. Małanij, S. Romaniuk, Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, ISBN 978-83-235-7128-5). W wydarzeniu udział wzięli redaktorzy i autorzy tomu, studenci Uniwersytetu Wołyńskiego im. Łesi Ukrainki, a także Aleksander Świca, dyrektor sobotnio-niedzielnej szkoły języka polskiego działającej przy Stowarzyszeniu. Informacja o wydarzeniu została opublikowana w „Monitorze Wołyńskim”, natomiast książka jest dostępna w formule open access na stronie Wydawnictw Uniwersytetu Warszawskiego.

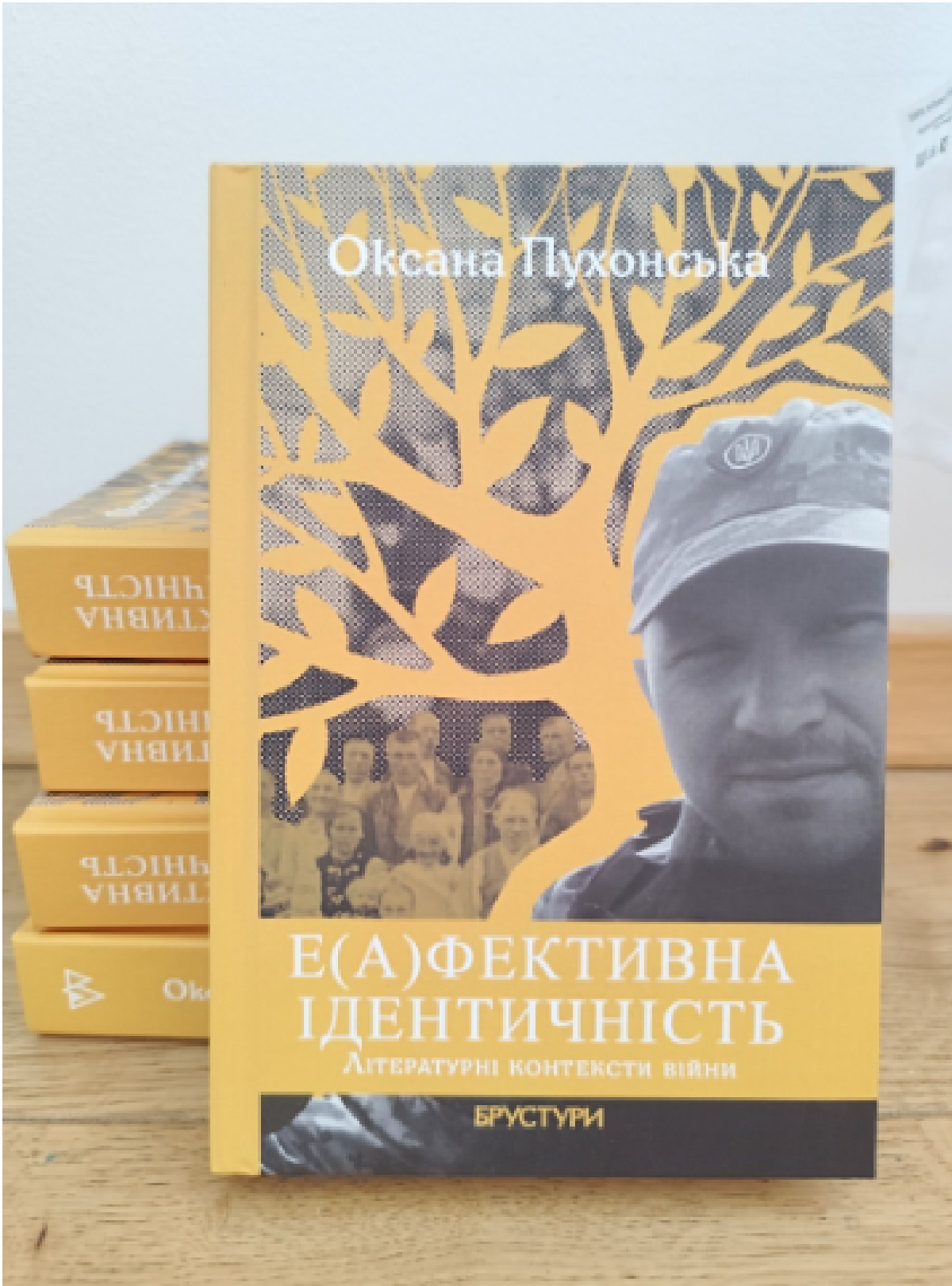
Z kolei **6 marca 2026** roku w Instytucie Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego odbyło się jej warszawskie spotkanie promocyjne. Monografia obejmuje analizy twórczości Łesi Ukrainki z perspektywy kodów kulturowych, refleksję nad jej miejscem w tradycji europejskiej, a także studia nad dramatem, językiem, epistolografią oraz inspiracjami pisarki. Zawiera również badania nad recepcją jej dorobku w Polsce i Europie oraz nowe interpretacje ukazujące aktualność jej dzieł we współczesnym kontekście. Publikacja skierowana jest zarówno do badaczy literatury i kultury, jak i do studentów oraz wszystkich zainteresowanych Ukrainą i jej dziedzictwem, a także czytelników poszukujących nowych odczytań klasyki. Polecamy i zachęcamy do lektury: *Twórczość Łesi Ukrainki: narodowo- kulturowe kody i tradycja europejska*.

W piątek, **27 marca 2026** roku, w Instytucie Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego, w ramach spotkania Klubu Czytelniczego, odbyła się prezentacja monografii naukowej „E(A)фективна ідентичність: літературні контексти війни” autorstwa dr hab., profesor wizytującej Instytutu, Oksany Puchonśkiej. Moderatorką spotkania była prof. Marta Zambrzycka. W wydarzeniu uczestniczyli studenci i wykładowcy Instytutu Ukrainistyki, a także zaproszeni goście – prof. Jarosław Poliszczuk oraz dr Marta Kaczmarczyk. Monografia podejmuje aktualne problemy związane z wojną rosyjsko-ukraińską, ukazując je nie tylko w kontekście kultury ukraińskiej, lecz także w szerszej perspektywie międzynarodowej. Autorka koncentruje się na najbardziej traumatycznych doświadczeniach wojennych – emigracji, niewoli oraz represjach, analizując ich literackie reprezentacje. Szczególnie interesującym aspektem pracy jest refleksja nad tym, w jaki sposób trwająca wojna kształtuje procesy tożsamościowe wśród potomków ukraińskich emigrantów XX wieku w Europie oraz w Stanach Zjednoczonych. Spotkanie stało się ważną przestrzenią dyskusji i wymiany poglądów. Uczestnicy mieli możliwość zadawania pytań dotyczących zarówno literackich interpretacji współczesnych wydarzeń, jak i ich wpływu na sposób postrzegania rzeczywistości poza granicami Ukrainy.

5. SEMINARIA

27 lutego 2026 roku Katarzyna Jakubowska-Krawczyk wygłosiła referat podczas seminarium Cultural Research Group na Katolickim Uniwersytecie w Leuven w Belgii pt. „Escapism in Ukrainian Children’s Literature: Between a Protective Function, Imagination, and the Experience of Trauma”.

W **marcu 2026** roku w Instytucie Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego odbyła się kolejna edycja międzyuczelnianych seminariów językoznawczych realizowanych w ramach projektu „SPOTKANIA ONOMASTYCZNE. Badania onomastyki pogranicza polsko-wschodniosłowiańskiego”.

Gośćmi wydarzenia były:

– **18 marca 2026** roku doc. dr Lubow Ostasz z Lwowskiego Narodowego Uniwersytetu im. Iwana Franki, która wygłosiła wykład pt. Слов’янські автохтонні власні особові імена відапелятивного походження у слов’янському антропоніміконі;

– **25 marca 2026** roku dr Irena Kulik z Miejskiej Biblioteki Publicznej w Krasnymstawie, która przedstawiła referat pt. O nazwach miejscowości w powiecie krasnostawskim na podstawie artykułów onomastycznych w «Nestorze». Spotkania zorganizowała prof. Irena Mytnik.

6. SPOTKANIA

10 marca 2026 roku w budynku Wydziału Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego odbyły się IV Językowe Targi Pracy UW. Wystawcy przygotowali łącznie dziesięć spotkań poświęconych różnorodnym aspektom pracy z językami, od tłumaczenia literackiego i rozwijania kompetencji miękkich, przez tworzenie profesjonalnego profilu na LinkedIn i CV, po zagadnienia związane z wykorzystaniem języków w służbach specjalnych oraz pracą z narzędziami typu genAI. W wydarzeniu uczestniczyły dr hab. Iryna Kononenko oraz mgr Marta Saniewska.

26 kwietnia 2026 roku w Państwowym Muzeum Etnograficznym w Warszawie odbył się pokaz filmu dokumentalnego *Andy Warhol. Amerykański sen* w reżyserii Lubomíra Slivki, poświęconego życiu i twórczości jednego z najwybitniejszych przedstawicieli pop-artu – Andy’ego Warhola. Po seansie miała miejsce dyskusja z udziałem Łukasza Adamskiego oraz dr Michała Szymko. Film ukazuje mniej znane aspekty biografii artysty, podkreślając znaczenie jego łemkowskich korzeni oraz doświadczenia migracji jego rodziny do Stanów Zjednoczonych. Droga od przemysłowych przedmieść Pittsburgha do światowych centrów sztuki została przedstawiona jako historia kształtowania się tożsamości na styku kultur, doświadczeń i pamięci. Podczas dyskusji dr Michał Szymko zwrócił uwagę, że problem migracji nie należy wyłącznie do przeszłości, lecz pozostaje jednym z kluczowych wyzwań współczesności. Podkreślił, że doświadczenia Warhola można odczytywać także w kontekście dzisiejszych procesów migracyjnych, w tym tych związanych z wojną w Ukrainie. Wskazał, że sztuka, zarówno historyczna, jak i współczesna, pozwala uchwycić napięcia między zakorzenieniem a przemieszczaniem się, między pamięcią a nowym początkiem. Wydarzenie zostało zorganizowane we współpracy z Instytutem Słowackim w Warszawie.

7. WYSTĄPIENIA EKSPERTÓW W MEDIACH, PODCASTACH, DEBATACH PUBLICZNYCH

4 marca 2026 roku dr hab. Switłana Romaniuk wzięła udział w dyskusji naukowej zorganizowanej na Akademii Kijowsko-Mohylańskiej w Kijowie pt. „Językoznawstwo i wyzwania współczesnego świata: lingwistyka postkolonialna w Ukrainie”. Rozmowa koncentrowała się na współczesnych sposobach konceptualizowania lingwistyki postkolonialnej, ze szczególnym uwzględnieniem najbardziej produktywnych podejść teoretycznych. Uczestnicy dyskusji podejmowali również kwestie problemów metodologicznych oraz zagadnień wymagających dalszej refleksji i debaty w kontekście badań nad językiem i tożsamością w Ukrainie.

Національний університет
"Кієво-Могилянська академія"
Кафедра української мови

Дискусійна платформа

«Мовознавство
і виклики сучасного
світу:
постколоніальна
лінгвістика
в Україні»

4 березня 2026 року

17:00

онлайн

Zoom
<https://us02web.zoom.us/j/84149054241?pwd=QcCKFn74vDpsa43LZp5FTDqumlihk.1>
Ідентифікатор конференції: 841 4905 4241
Код доступу: 764310

7 marca 2026 roku dr hab. Switłana Romaniuk oraz dr Katarzyna Jakubowska-Krawczyk wzięły udział w międzynarodowym okrągłym stole pt. „Between Canon and Change: Integrating Ukrainian Studies into Decolonized Educational Curricula”, zorganizowanym przez Shevchenko Scientific Society in Alberta, International Association of Teachers of Ukrainian oraz Instytut Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego. W dyskusji uczestniczyła również prof. Maryna Vardanian z Uniwersytetu w Heidelbergu, a organizatorkami wydarzenia były dr Alla Nedashkivska oraz dr Larysa Biłous. Rozmowa koncentrowała się na kluczowych pytaniach dotyczących współczesnej ukrainistyki, w tym: jak integracja tej dyscypliny może funkcjonować w zdekolonizowanych programach edukacyjnych; co dziś oznacza rewizja akademickiego kanonu; w jaki sposób włączając ukraińskie treści w szersze konteksty humanistyczne i interdyscyplinarne; jak ukrainistyka nauczana jest w różnych krajach; oraz jakie wyzwania i możliwości edukacyjne niesie ze sobą kontekst dekolonizacji. Okrągły stół stanowił inspirującą platformę wymiany doświadczeń oraz refleksji nad kształceniem w obszarze ukrainistyki, a także nad znaczeniem procesów dekolonizacyjnych we współczesnej edukacji humanistycznej.

Наукове товариство
Ім. Шевченка в Альберті
Shevchenko Scientific Society in Alberta

UW Instytut ukrainistyki
Uniwersytetu Warszawskiego

Міжнародна асоціація викладачів
української мови як іноземної

7 березня 2026, 10:00 (MST), 18:00 (CEST)

Круглий стіл
**Між канонем і змінами: Як інтегрувати українознавчі студії у
деколонізовані освітні програми?**

Катарина Якубовська-Кравчик
Інститут українознавства, Варшавський університет
Запрошена дослідниця, KU Leuven (Бельгія)

Світлана Романюк
Інститут українознавства, Варшавський університет

Марина Варданян
Кафедра перекладу та слов'янських студій,
Криворізький державний педагогічний університет;
Інститут перекладу та усного перекладу,
Гайдельберзький університет (Німеччина)

ZOOM

17 marca 2026 roku dr Katarzyna Jakubowska-Krawczyk oraz dr hab. Marta Zambrzycka udzieliły wywiadu Switłanie Małyk z Polskiego Radia dla Ukrainy. Rozmowa dotyczyła współczesnej sytuacji studiów ukrainistycznych, a także oferty dydaktycznej i naukowej Instytutu Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego.

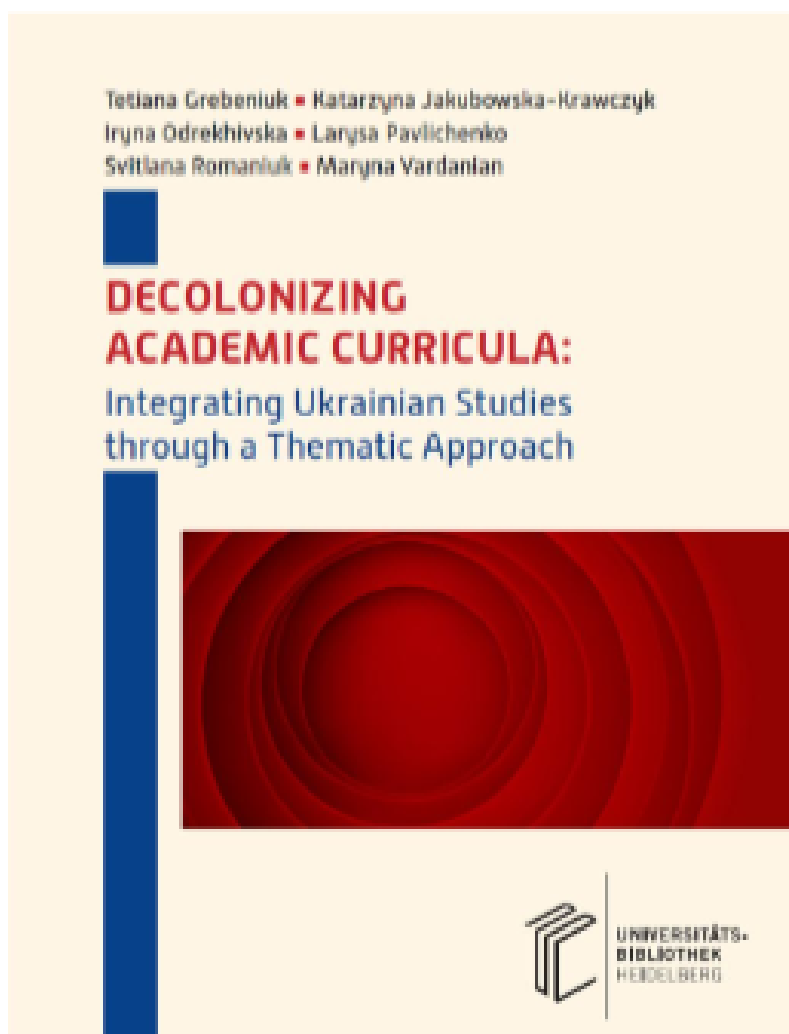

W okresie **od stycznia do kwietnia 2026** roku dr Michał Szymko udzielił licznych wywiadów i wystąpił w mediach, podejmując tematykę sztuki łemkowskiej i ukraińskiej oraz jej miejsca we współczesnym dyskursie kulturowym. Jego wypowiedzi ukazały się m.in. w „Culture.pl” (Losy połączone Karpatami. Michał Szymko o wystawie łemkowskiej w Muzeum Etnograficznym), „Elle Polska” (Moja łemkowyna. Michał Szymko o wystawie «Formy obecności»), „Dziejach.pl” (Sztuka łemków wychodzi z cienia na łemkowskich warunkach), „Vogue Polska” (Wystawa «Formy obecności. Sztuka łemków/Rusinów Karpaccich» pokazuje twórczość niepodatną na wymazywanie), a także w „Gazecie Wyborczej” (Z lewej «Marilyn Monroe» Warhola, z prawej ikona św. Mikołaja. Ta wystawa zabiera nas na łemkowynę) i „GQ” (Nie tylko Warhol. łemkowie wreszcie w muzeum). Dr Michał Szymko był również gościem audycji i programów, w tym podcastu „Godzina Szumu” (Magazyn „Szum”, odc. 157 Usłyszeć głos łemków, z udziałem Agnieszki Kleszcz), podcastu Narodowego Centrum Nauki (Powinniśmy pracować nad zmianą dyskursu historii sztuki i włączać do niej sztukę ukraińską i łemkowską), programu „Teleexpress” (TVP1) oraz materiału (Nie)widzialna sztuka. O sztuce łemkowskiej i ukraińskiej wyemitowanego w TVP Kultura. W swoich wypowiedziach konsekwentnie podkreślał potrzebę włączenia sztuki ukraińskiej i łemkowskiej do kanonu historii sztuki oraz zwracał uwagę na znaczenie przywracania widoczności dziedzictwu łemków w polskiej i europejskiej przestrzeni kulturowej.

8. PUBLIKACJE

22 stycznia 2026 roku w wydawnictwie Uniwersytetu w Heidelbergu ukazała się monografia *Decolonizing Academic Curricula: Integrating Ukrainian Studies through a Thematic Approach*, autorstwa Tetiany Grebeniuk, Katarzyny Jakubowskiej-Krawczyk, Iryny Odrekhiwskiej, Larysy Pawliczenko oraz Switłany Romaniuk. Publikacja poświęcona jest problematyce dekolonizacji programów akademickich oraz integracji studiów ukrainistycznych w szerszym, międzynarodowym kontekście dydaktycznym i badawczym. Autorki proponują nowatorskie podejście tematyczne, które umożliwia włączenie perspektywy ukraińskiej do globalnych debat humanistycznych. Monografia dostępna jest online.

W **lutym 2026** roku ukazała się publikacja autorstwa Switłany Romaniuk i Małgorzaty Kuliczekowskiej – wyjątkowy album fotograficzny stanowiący poruszający zapis losów dzieci, których dzieciństwo zostało przerwane przez wojnę. Dziecięce twarze emigracji (Warszawa 2026, ISBN 978-83-95-49-65-2-3) to opowieść o młodych uchodźcach z Ukrainy, którzy znaleźli schronienie w Polsce. Poprzez fotografię autorki ukazują to, co najtrudniejsze do wyrażenia słowami: tęsknotę, niepewność, ale także nadzieję i marzenia rodzące się w nowej rzeczywistości. Jak podkreślają: „Postanowiłyśmy uchwycić, co kryje się za dziecięcym wyrazem twarzy... zobaczyć cały świat emocji, pragnień i oczekiwań”. To publikacja, która uczy empatii i skłania do refleksji, każdy portret staje się zaproszeniem do zrozumienia historii najmłodszych oraz przypomnieniem, jak istotne są wrażliwość i wsparcie. Wydanie dostępne jest w wolnym dostępie w Repozytorium Uniwersytetu Warszawskiego.

9. NAGRODY I NOWE FUNKCJE

Z dniem **14 stycznia 2026** roku dr hab. Switłana Romaniuk oraz mgr Marta Saniewska zostały powołane na członkinie Zespołu ds. Strategii Wydziału Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego.

W **kwietniu 2026** roku dr Michał Szymko otrzymał zaproszenie do wstąpienia do prestiżowej amerykańskiej organizacji naukowej Association for Slavic, East European and Eurasian Studies (ASEEES). Jednocześnie przyznano mu zagraniczne stypendium umożliwiające udział w 58. dorocznej konwencji ASEEES, która odbędzie się w dniach 12–15 listopada 2026 roku na Uniwersytecie w Chicago. Podczas konferencji dr Szymko weźmie udział w panelach poświęconych sztuce i kulturze ukraińskiej jako dyskutant, a także wygłosi referat pt. Contemporary Lemko and Ukrainian Art: Identity, Memory, and Aesthetics. W panelu udział wezmą Gavin Moulton (Uniwersytet Notre Dame), Paul Robert Magocsi (Uniwersytet w Toronto), K. Andrea Rusnock (Indiana University) oraz Nick Kupensky (United States Air Force Academy).

10. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI KULTURY I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

16 stycznia 2026 roku w Państwowym Muzeum Etnograficznym w Warszawie otwarto wystawę *Formy obecności. Sztuka łemków/Rusinów Karpackich*, której kuratorem jest dr Michał Szymko. Jest to pierwsza w historii tak szeroka prezentacja dorobku artystycznego tej karpackiej społeczności. Ekspozycja obejmuje zarówno twórców uznanych, takich jak Andy Warhol, Epifaniusz Drowniak (Nikifor) czy Jerzy Nowosielski, jak i artystki oraz artystów funkcjonujących dotąd poza głównym nurtem. Wystawa ukazuje w sposób przekrojowy historię sztuki łemkowskiej od XVI wieku do 2025 roku, prezentując prace pochodzące z Polski, Ukrainy, Słowacji, Czech, Węgier, Rumunii, Mołdawii, Chorwacji, Serbii oraz Stanów Zjednoczonych. Ekspozycja będzie dostępna dla zwiedzających do 30 czerwca 2026 roku. Wokół wystawy realizowany jest rozbudowany program edukacyjny, obejmujący panele dyskusyjne, konferencje oraz wykłady. Na czerwiec planowane jest także wydanie monografii naukowej pod redakcją dr Michała Szymko, poświęconej sztuce łemków.

WYSTAWA W PAŃSTWOWYM MUZEUM ETNOGRAFICZNYM W WARSZAWIE 2026

FORMY

OBECNOŚCI

SZTUKA ŁEMKÓW / RUSINÓW KARPACKICH

ФОРМЫ

ПРИСУТНОСТИ

ШТУКА ЛЕМКІВ / КАРПАТСЬКИХ РУСИНІВ

Warszawa

MiTTA

TOP CULTURA

SZUM

MINT

OBLECIE

ELLE

WYSTAWA ORGANIZOWANA PRZEZ PAŃSTWOWY MUZEUM ETNOGRAFICZNY W WARSZAWIE W SPÓŁNIEJ WYKONAWCZOŚCI Z MUSEUM ETNOLOGIUM W WARSZAWIE

25 stycznia 2026 roku w lwowskiej Galerii Dzyga dr Katarzyna Jakubowska-Krawczyk wzięła udział w wernisażu wystawy Błogosławieństwo, będącej efektem 17. Międzynarodowego Pleneru Ikonopisarskiego „Nowica – Nowyna”. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Stowarzyszenie Przyjaciół Nowicy, Katedrę Sztuki Sakralnej Lwowskiej Akademii Sztuk Pięknych oraz Pracownię Badań nad Ukraińską Tożsamością Instytutu Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego. W wernisażu uczestniczyli również przedstawiciele Konsulatu Rzeczypospolitej Polskiej we Lwowie.

W okresie od **10 lutego do 27 marca 2026** roku profesor wizytująca dr Tetiana Grebeniuk była członkinią Rady Ekspertów Programu Wspierania Tłumaczeń Ukraińskiego Instytutu Książki.

13 marca 2026 roku dr Katarzyna Jakubowska-Krawczyk wystąpiła podczas otwarcia wystawy polskiej i ukraińskiej sztuki sakralnej, które odbyło się pod patronatem Jego Ekscelencji Ambasadora Ukrainy w Polsce. Katarzyna Jakubowska-Krawczyk, wspólnie z Mateuszem Sorą, jest kuratorką tej ekspozycji prezentowanej w Muzeum Archidiecezji Warszawskiej.

31 marca 2026 roku dr Katarzyna Jakubowska-Krawczyk oraz dr hab. Marta Zambrzycka wzięły udział w gali konkursu kuratorskiego „Obce dać rzeczy słowo”, która odbyła się w Liceum Kołłątaja w Warszawie.

II. STUDENCI INSTYTUTU UKRAINISTYKI

1. NAGRODY/SUKCESY

W **lutym 2026** roku Martyna Mykhaylyuk oraz Vitalii Paziuk, studenci Instytutu Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego, działający w Ukrainistycznym Kole Naukowym „YouKraïne”, pod opieką dr Michała Szymko, zrealizowali zlecenie tłumaczeniowe dla Teatru im. Stefana Jaracza w Łodzi. W ramach współpracy przełożyli na język ukraiński scenariusz spektaklu Internat Serhija Żadana, a także, w trosce o dostępność kultury, przygotowali ukraińskie napisy do przedstawienia. Studenci uczestniczyli w premierze spektaklu oraz mieli okazję spotkać się z jego autorem.

13 marca 2026 roku studentka III roku Instytutu Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego Natalia Jaworska została finalistką Międzynarodowego Konkursu Ortograficznego z języka ukraińskiego. Serdecznie gratulujemy!

2. PROJEKTY STUDENCKIE

Mariya Yankova, studentka Instytutu Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego, aktywnie angażuje się w działania na rzecz popularyzacji kultury ukraińskiej, łącząc działalność artystyczną, edukacyjną i społeczną. Jej aktywność rozpoczęła się od udziału w wydarzeniu Stus Fest (**29 stycznia 2026** roku), które stało się impulsem do dalszych inicjatyw. Podczas spotkania, poświęconego twórczości Wasyla Stusa, Mariya nie tylko uczestniczyła w programie artystycznym, lecz także nawiązała kontakt z przedstawicielkami Międzyszkolnego Zespołu Nauczania Mniejszości Ukraińskiej, co zaowocowało kolejnymi działaniami. W ramach tej współpracy prowadziła warsztaty dla dzieci, podczas których uczyła podstaw tradycyjnej wycinanki, jednocześnie wprowadzając uczestników w kontekst kulturowy i literacki swojej pracy. Zajęcia miały charakter nie tylko artystyczny, lecz także edukacyjny — dzieci poznawały postacie ważne dla kultury ukraińskiej oraz uczyły się poprzez twórcze działanie. Mariya uczestniczyła również w wydarzeniach upamiętniających rocznicę pełnoskalowej inwazji rosyjskiej na Ukrainę, angażując się w działania o charakterze wspólnotowym i edukacyjnym, w tym wspólne czytania poezji. Jej działalność przyczyniła się do budowania relacji między Instytutem Ukrainistyki a środowiskiem szkolnym oraz do popularyzacji kultury ukraińskiej wśród młodszych odbiorców. Na zajęciach z kultury ukraińskiej Mariya Yankova przygotowała także spektakl Vertep – samodzielnie opracowała koncepcję, wykonała elementy scenografii oraz przygotowała wszystkie potrzebne materiały. W pokazie towarzyszyli jej studenci z grupy, współtworząc przedstawienie inspirowane tradycyjnym ukraińskim teatrem bożonarodzeniowym.

3. INICJATYWY STUDENCKIE

Ważnym elementem życia studenckiego był także Wieczór Szewczenkowski, który odbył się **9 marca 2026** roku w Instytucie Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego. Wydarzenie zgromadziło miłośników kultury i literatury ukraińskiej, tworząc przestrzeń wspólnego czytania, refleksji i upamiętnienia twórczości Tarasa Szewczenki.

Organizatorzy

UW Instytut Ukrainistyki
Uniwersytetu Warszawskiego

4. Doktoranci

20 marca 2026 roku odbyła się trzecia edycja Okrągłego Stołu Doktorantów Uniwersytetu Warszawskiego, zorganizowana przez dr hab. Svitlanę Romaniuk oraz mgr. Philipa Mierzwę, doktoranta Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Wydarzenie stworzyło przestrzeń dla obecnych i przyszłych doktorantów do prezentacji projektów badawczych, wymiany pomysłów oraz dyskusji prowadzonych w duchu różnorodności i interdyscyplinarności. Spotkanie moderowali dr hab. Magdalena Olpińska-Szkiełko oraz dr hab. Kazimierz Jurczak. Ich obecność, zaangażowanie i wnikliwe komentarze znacząco wzbogaciły przebieg dyskusji.

UW Instytut Ukrainistyki
Uniwersytetu Warszawskiego

Wydział
Lingwistyki
Stosowanej

Okrągły Stół Doktorantów

**CZŁOWIEK W SYTUACJI GRANICZNEJ:
JĘZYK, NARRACJA, INSTYTUCJE**

Organizatorzy: prof. UW dr hab. Svitlana Romaniuk
mgr Philip Mierzwa

Moderatorzy: prof. UW dr hab. Magdalena Olpińska-Szkiełko
prof. UJ dr hab. Kazimierz Jurczak

---

20 marca 2026 r., godz. 14.00–17.30
Wydział Lingwistyki Stosowanej UW
ul. Dobra 55, sala 2.511